

20 RAPORT 17 ANUAL

PANORAMA
ANULUI

CURTEA DE JUSTIȚIE
A UNIUNII EUROPENE

Curtea de Justiție a Uniunii Europene: garant al protecției dreptului Uniunii pentru 500 de milioane de cetățeni

curia.europa.eu

20 RAPORT
17 ANUAL
PANORAMA
ANULUI

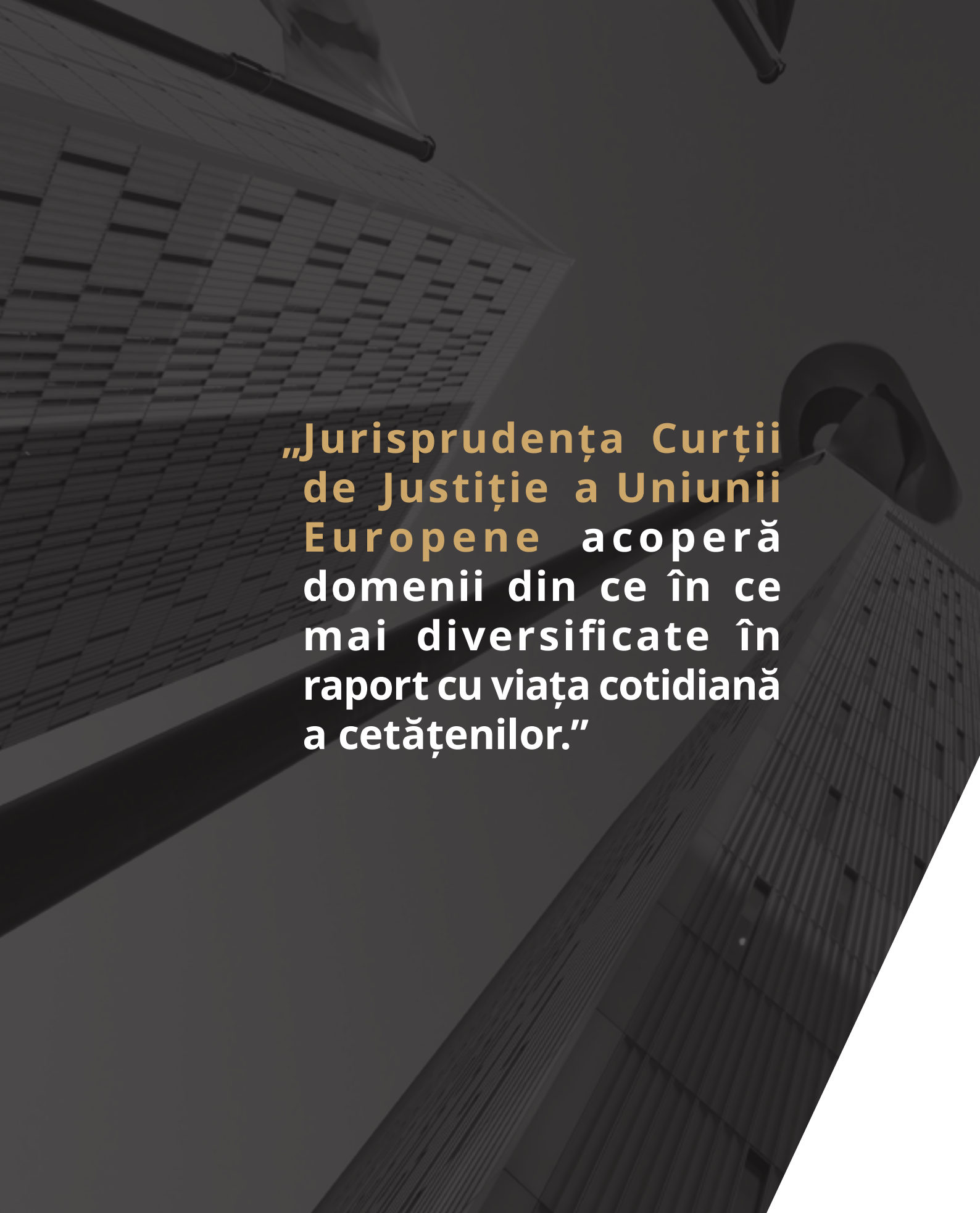
Curtea de Justiție a Uniunii Europene este una dintre cele șapte instituții europene.

Autoritate judiciară a Uniunii, aceasta are drept misiune să garanteze respectarea dreptului european asigurând interpretarea și aplicarea uniformă a tratatelor. Instituția contribuie la protecția valorilor Uniunii și lucrează la construcția europeană prin jurisprudența sa.

Curtea de Justiție a Uniunii Europene este compusă din două instanțe: „Curtea de Justiție” și „Tribunalul”.

Cuprins

Prefața președintelui	5
1/ Anul 2017 Pe scurt	A. Un an în imagini 7 B. Un an în cifre 14
2/ Activitatea judiciară	A. Retrospectiva marilor hotărâri ale anului 17 B. Cifrele cheie ale activității judiciare..... 36
3/ Un an de deschidere și de interacțiuni	A. Marile evenimente 41 B. Cifrele-cheie..... 46
4/ O administrație în serviciul justiției	A. O administrație performantă, modernă și multilingvă..... 49 B. Cifre și proiecte..... 51
5/ Privire spre viitor	56
6/ Rămâneți conectați!	58

„Jurisprudența Curții
de Justiție a Uniunii
Europene acoperă
domenii din ce în ce
mai diversificate în
raport cu viața cotidiană
a cetățenilor.”

PREFAȚA PREȘEDINTELUI

Pentru instituțiile Uniunii, ca și pentru statele membre, 2017 a fost ocazia de a celebra a 60-a aniversare a semnării Tratatelor de la Roma. În acest scop, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a reunit la Luxemburg președinții instanțelor constituționale și supreme din statele membre în jurul temei justiției europene în rețea.

În acest context, în aprilie 2017 a fost creată „rețeaua judiciară a UE” (RJUE) sub egida Curții de Justiție a Uniunii Europene pentru a consolida cooperarea dintre aceasta din urmă și instanțele naționale, în serviciul unei justiții europene de calitate. Platforma multilingvă instituită astfel urmărește să favorizeze cunoașterea reciprocă a jurisprudenței Uniunii și a celei a statelor membre și să aprofundeze dialogul dintre Curte și instanțele naționale. Acest dialog, care există de când există tratatele fondatoare, prin intermediul procedurii de trimitere preliminară, veritabilă „cheie de boltă” a sistemului jurisdicțional al Uniunii, cunoaște în prezent o prelungire mai informală în cadrul RJUE.

Din punct de vedere jurisdicțional, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a pronunțat numeroase hotărâri care influențează în mod direct preocupările cetățenilor. În special, pot fi citate hotărârile privind portul vălului islamic la locul de muncă, drepturile pasagerilor aerieni, serviciul Uber Pop, politica de imigrație sau proba privind un defect

al unui vaccin. Toate aceste hotărâri ilustrează printre multe altele faptul că jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene nu mai este cantonată doar la domeniul economic, ci acoperă domenii din ce în ce mai diversificate în raport cu viața cotidiană a cetățenilor.

În termeni statistici, un număr record de 1 656 de cauze au fost introduse în fața Curții de Justiție și a Tribunalului. În ceea ce privește Curtea de Justiție, aceasta a fost sesizată cu 739 de cauze, din care 533 de cereri de decizie preliminară. Făcând abstracție de un număr de aproximativ 40 de cauze similare privind drepturile pasagerilor aerieni în caz de anulare sau de întârziere prelungită a unui zbor, statisticile arată un echilibru între cauzele introduse (739) și cauzele soluționate (699) în cursul anului 2017. În ceea ce privește Tribunalul, acesta și-a mărit productivitatea cu aproape 20 % în raport cu 2016 (895 de cauze soluționate), continuând să reducă substanțial durata medie de soluționare a cauzelor (aproximativ 16 luni, mai exact cu 40 % mai puțin decât în anul 2013).

În octombrie 2017, Fundația „Prințesa de Asturias” a decernat Uniunii Europene premiul Concorde pentru „modelul unic de integrare supranațională”. Această recompensă, considerată drept echivalentul Premiului Nobel pentru Pace în lumea hispanică, înțelege să salute contribuția Uniunii și a instituțiilor sale la menținerea păcii și la difuzarea universală a unor valori precum libertatea, drepturile omului și solidaritatea. Într-un context mondial încă marcat de terorism, de criza migrației și de curente identitare, fundația amintește tuturor celor care lucrează pentru Europa și se pun în slujba ei necesitatea de a consacra acestor valori fondatoare un angajament fără rezerve pentru a evita repetarea dramei celui de Al Doilea Război Mondial și pentru a aduce pace și prosperitate popoarelor continentului european.

Koen **LENAERTS**
Președintele Curții de Justiție
a Uniunii Europene

7
Anul
2017
PE SCURT

UN AN ÎN IMAGINI

Ianuarie

11 ianuarie

Conferința cu ocazia celei de a zecea aniversări a aderării Bulgariei și a României la Uniunea Europeană

Bulgaria și România au aderat oficial la Uniunea Europeană la 1 ianuarie 2007 în cadrul celei de a cincea extinderi a UE. Curtea sărbătorește această a zecea aniversare printr-o conferință la care participă personalități externe, precum și membri ai instanțelor și ai personalului.

31 ianuarie

Hotărârea Lounani

Cererea de azil a unei persoane care a participat la activitățile unei rețele teroriste poate fi respinsă, chiar dacă ea personal nu a săvârșit acte de terorism, nu a fost instigatoare la acestea sau nu a participat la săvârșirea lor (C-573/14). (a se vedea pagina 17)

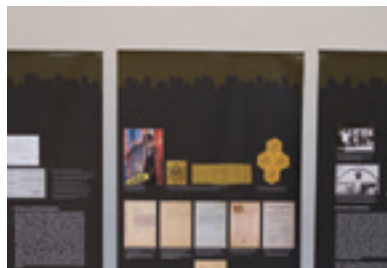

Februarie

1 februarie

Vernisajul expoziției „Between Shade and Darkness: soarta evreilor din Luxemburg din 1940 până în 1945”.

Pentru a celebra Ziua internațională dedicată de Națiunile Unite memoriei holocaustului, Curtea găzduiește o expoziție, concepută de Muzeul Național al Rezistenței din Esch-sur-Alzette (Luxemburg), care se focalizează asupra sortii comunităților evreiești din Luxemburg sub ocupația nazistă, de la expulzarea evreilor din țară până la deportarea în ghetouri și în lagăre de concentrare și de exterminare.

9 februarie

Introducere la Curte a cauzei IR

O organizație catolică poate **concedia** un lucrător care exercită atribuții de conducere din cauza celei de a doua căsătorii după divorțul său (C-68/17)?

9 februarie

Predarea oficială a „L’Erma di Socrate”

Curtea găzduiește o sculptură din colecția Farnese, împrumutată de Muzeul Arheologic Național din Napoli. Replica din secolul al III-lea d.Hr. a statuii originale din bronz, care datează de la sfârșitul secolului al IV-lea î.Hr., afișează o frază a lui Socrate extrasă din „Criton”, de Platon: „Dintotdeauna, nu mă las convins decât de raționamentul care, după modul meu de a gândi, mi se pare cel mai bun.” Această frază simbolizează libertatea absolută a gândirii filosofului, independentă de orice condiționare în afară de respectarea legii, pe care o va demonstra acceptând să moară pentru a nu contraveni legilor cetății, în pofida injusteții lor.

EUROPEAN COURT OF JUSTICE

14 martie

Hotărârea G4S Secure Solutions și Hotărârea Bougnaoui și ADDH

O întreprindere poate interzice angajaților săi aflați în contact direct cu clienții portul vizibil al **oricărui semn politic, filosofic sau religios**, cu condiția ca această interdicție să se întemeieze pe o politică internă coerentă, sistematică și care să fie înscrisă într-un regulament de muncă. (C-157/15 și C-188/15) ([a se vedea pagina 22](#))

15 martie și 14 septembrie

Noi membri la Curtea de Conturi și la Comisie

La 15 martie, un membru al Curții de Conturi, domnul Juhan Parts (Estonia), depune jurământul solemn prevăzut de tratate.

La 14 septembrie, un alt membru al Curții de Conturi, doamna Ildikó Gáll-Pelcz (Ungaria), depune de asemenea jurământul, precum și comisarul european însărcinat cu portofoliul „Economie și societate digitale”, doamna Mariya Gabriel (Bulgaria).

Membrii Curții de Conturi și ai Comisiei se angajează, în cadrul unei ședințe solemne care are loc în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene, să respecte obligațiile care decurg din funcțiile lor.

27 martie

Forumul magistraților și a 60-a aniversare a Tratatelor de la Roma

Curtea invită președinții instanțelor constituționale și supreme naționale. Obiectivul este promovarea unei veritabile justiții europene în rețea și sublinierea contribuției instanțelor naționale – primele care trebuie să aplice dreptul Uniunii – în cursul acestor 60 de ani de cooperare europeană. ([a se vedea pagina 41](#))

15-22 aprilie

Vizită oficială în Statele Unite

O delegație a Curții de Justiție se deplasează în Statele Unite în cadrul „Luxemburg Forum 2017”, pentru a continua dialogul inițiat în urmă cu aproape 20 de ani cu omologii săi americani. ([a se vedea pagina 43](#))

Mai

4 mai

Hotărârea Pešková și Peška

Coliziunea dintre un avion și o pasăre constituie o circumstanță extraordinară care poate scuti operatorul de transport aerian de obligația sa de despăgubire în caz de **întârziere prelungită a zborului** (C-315/15). ([a se vedea pagina 19](#))

21-24 mai

Vizită oficială în Finlanda

O delegație a Curții de Justiție se deplasează în Finlanda pentru o întâlnire cu membrii Curții Supreme, ai Tribunalului din Helsinki, ai Agenției Europene pentru Produse Chimice, ai Curții Administrative Supreme, precum și cu președintele Republicii Finlanda, Sauli Niinistö.

24-28 mai

Vizită oficială în Italia

O delegație a Curții de Justiție se deplasează în Italia într-o vizită oficială în cadrul căreia se întâlnește cu membri ai Curții Constituționale, ai Consiliului Superior al Magistraturii, ai Consiliului de Stat, ai Consiliului președinției justiției administrative, ai Curții Supreme de Casație, precum și cu președintele Republicii Italiene, Sergio Mattarella.

Iunie

8 iunie

Intrarea în funcție a unui nou judecător la Tribunal

În cadrul celei de a doua faze a reformei arhitecturii jurisdicționale a instituției, **Colm Mac Eochaidh** (Irlanda) depune jurământul, iar numărul judecătorilor de la Tribunal devine 45.

11-13 iunie

Vizita unei delegații a Tribunalului la Curțile Supreme din Scoția (Edinburgh)

În cadrul aprofundării cooperării cu instanțele constituționale și supreme din statele membre, o delegație a Tribunalului se deplasează în Scoția pentru a vizita Court of Session și High Court of Justiciary (Edinburgh).

August

21 august

Introducere la Curte a cauzei Google

Consiliul de Stat francez întreabă Curtea care este domeniul de aplicare teritorial al obligației de **înlăturare** a datelor cu caracter personal (C-507/17).

Octombrie

4 octombrie

Intrarea în funcție a unui nou judecător la Tribunal

Continuarea celei de a doua faze a reformei: depunerea jurământului de către **Geert De Baere** (Belgia). Numărul judecătorilor de la Tribunal devine 46.

16 octombrie

Vizită oficială la Curtea Europeană a Drepturilor Omului

În cadrul cooperării lor îndelungate, Curtea de Justiție a Uniunii Europene și Curtea Europeană a Drepturilor Omului se reunesc în fiecare an la Luxemburg sau la Strasbourg pentru schimburi de puncte de vedere privind evoluția jurisprudenței în domeniul drepturilor fundamentale. În acest an, o delegație a Curții de Justiție, compusă din președinte, vicepreședinte și nouăsprezece membri, se deplasează la Strasbourg pentru a participa la sesiuni de lucru cu membri ai Curții Europene a Drepturilor Omului.

26 octombrie

Introducere la Curte a cauzei Blaise și alții

Cauza privește autorizația pentru introducerea pe piață a **glifosatului** și pune problema fiabilității și de imparțialității procedurii de evaluare a Comisiei (C-616/17).

Noiembrie // Decembrie

27 noiembrie

Introducere la Curte a cauzei M. A. și alții

High Court (Irlanda) solicită Curții de Justiție să clarifice consecințele **Brexitului** asupra determinării statului membru responsabil de examinarea unei cereri de azil (C-661/17).

1 decembrie

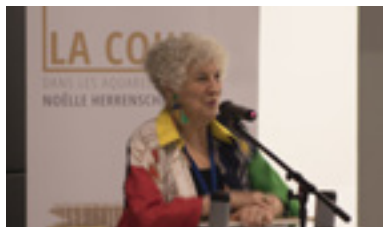
Conferință privind cea de a 100-a aniversare a independenței Finlandei

Declarația de independență a Finlandei a fost adoptată de Parlamentul finlandez la 6 decembrie 1917. Pentru a celebra cea de a 100-a aniversare, membrii Curții de Justiție și ai Tribunalului invită mai multe înalte personalități și membri ai personalului finlandez să participe la o conferință în Sala mare de ședințe.

7 decembrie

Vernisajul expoziției „Curtea în acuarele de Noëlle Herrenschmidt”

Cu ocazia apariției Actelor Forumului „Justiția europeană în rețea, garanție a unei justiții de calitate”, Sala pașilor pierduți a Curții găzduiește o expoziție a pictoriței-reporter franceze, de tablouri în acuarelă, Noëlle Herrenschmidt, care a realizat o serie de acuarele în timpul Forumului magistraților din 27 martie, cu ocazia celei de a 60-a aniversări a Tratatelor de la Roma. [\(a se vedea pagina 41\)](#)

14 decembrie

Introducere la Tribunal a cauzei Luxemburg/Comisia

Luxemburgul solicită Tribunalului să se pronunțe cu privire la *Ruling* fiscal pe care l-a instituit în favoarea **Amazon** (T-816/17).

20 decembrie

Hotărârea Asociación Profesional Elite Taxi

Serviciul de punere în legătură cu șoferi neprofesioniști furnizat de **Uber** intră în sfera serviciilor din domeniul transporturilor și un stat membru îl poate supune condiției unei licențe (C-434/15). [\(a se vedea pagina 24\)](#)

BUN AN ÎN CIFRE

Bugetul 2017 al instituției

399

de milioane de euro

Pe plan statistic, anul 2017 a fost marcat de o activitate judiciară foarte susținută. Deși numărul global de cauze introduse în 2017 (1 656 de cauze) a fost lejer superior celui din 2016, numărul de cauze soluționate în anul 2017 a rămas la un nivel ridicat (1 594 de cauze).

Această sarcină de lucru s-a tradus de asemenea prin activitatea serviciilor administrative care susțin zilnic activitatea instanțelor.

75

de judecători

11

avocați generali

proveniți din cele 28 de state membre

2 174

de funcționari și agenți

40 %

de bărbați
850

60 %

de femei
1 324

Anul judiciar (ambele instanțe)

1 656

de cauze introduse

1 594

de cauze soluționate

154 336

de acte de procedură
înscrise în registrul grefelor

Durata medie a procedurilor:

16,3 luni

Curtea de Justiție 16,4 luni
Tribunalul 16,3 luni

Procentajul de acte de procedură depuse prin e-Curia:

Curtea de Justiție: **73 %**
Tribunalul: **83 %**

Numărul de conturi
de acces la e-Curia: **4 354**

Numărul de state membre
care utilizează e-Curia: **28**

2 801

comunicări
judiciare

publicate în
Jurnalul Oficial al
Uniunii Europene

Serviciile lingvistice

Instituție jurisdicțională multilingvă, Curtea trebuie să fie în măsură să trateze o cauză oricare ar fi limba oficială a Uniunii în care a fost introdusă.

Ea asigură ulterior difuzarea jurisprudenței sale în toate aceste limbi.

24

de limbi de procedură potențiale, și anume 552 de combinații lingvistice posibile

609

„juriști-lingviști” pentru traducerea documentelor scrise

23

de unități lingvistice

1 135 000

de pagini produse de serviciul de traducere

Reducerea nevoilor de traducere în anul 2017

(măsură de economii interne):

410 000

de pagini

Numărul de pagini de tradus

1 115 000

696

de ședințe și reuniuni care au beneficiat de interpretare simultană

74

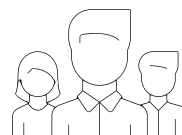
de interpreți pentru ședințe și reuniuni

Dialoguri și interacțiuni

2 228

de magistrați naționali primiți la Curte în cadrul unor seminarii, formări, vizite și stagii

Aproximativ

20 000

de vizitatori primiți la Curte

- profesioniști ai dreptului
- jurnaliști
- studenți
- cetățeni

72

de evenimente protocolare

2 / Activitatea judiciară

A

RETROSPECTIVA MARILOR HOTĂRĂRI ALE ANULUI

Drepturile și obligațiile migranților

Din 2015, Europa cunoaște o importantă criză a migrației care dă naștere la numeroase întrebări. Curtea de Justiție a fost solicitată în mai multe rânduri să examineze cauze privind cereri de azil și procedura acestora.

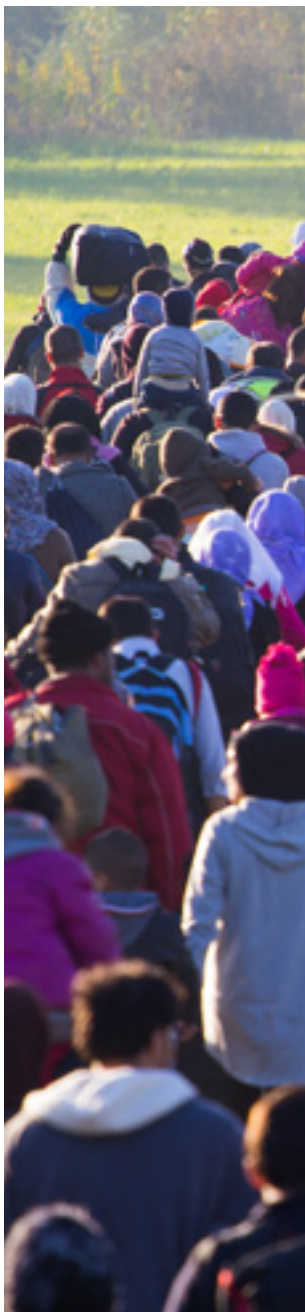

Întrebată de o instanță belgiană, Curtea de Justiție a decis că statele membre nu sunt obligate să acorde **o viză din motive de ordin umanitar** persoanelor care doresc ca ulterior să introducă o **cerere de azil**. Dreptul Uniunii prevede posibilitatea de a acorda o viză de scurtă durată (maximum 90 de zile) din motive de ordin umanitar. În consecință, cererea de viză introdusă la ambasada belgiană din Beirut (Liban) de către o familie siriană în scopul de a se deplasa în Belgia pentru a depune o cerere de azil și astfel pentru a-și avea reședința acolo pe o perioadă mai lungă de 90 de zile nu intră în domeniul de aplicare al dreptului Uniunii. În schimb, statele membre sunt libere să acorde astfel de vize în temeiul dreptului lor național.

→ Hotărârea din 7 martie 2017, X și X, C-638/16 PPU

Într-o altă cauză provenind din Belgia, Curtea de Justiție a precizat că o cerere de azil poate fi respinsă dacă solicitantul a participat la **activitățile unei rețele teroriste**. Solicitantul de azil nu trebuie neapărat să fi săvârșit personal acte de terorism, nici să fi fost instigator sau să fi participat la comiterea lor. În speță, solicitantul de azil fusese condamnat, în Belgia, la o pedeapsă cu închisoarea pentru participarea la activități ale celulei belgiene a „grupului islamic al combatanților marocani”. El a participat în mod activ la organizarea unei filiere de trimitere de voluntari în Irak și a cedat în mod fraudulos pașapoarte.

→ Hotărârea din 31 ianuarie 2017, Lounani, C-573/14

Dreptul Uniunii stabilește de asemenea norme privind repartizarea între statele membre, a responsabilității, de examinare a cererilor de azil (Regulamentul „Dublin III”).

În cadrul crizei migrației din 2015-2016, numeroși migranți au trecut frontierele Uniunii prin Croația, care a organizat atunci tranzitul lor spre alte state membre. Curtea de Justiție a confirmat că, chiar în caz de aflux masiv de migranți, statul membru al primei intrări în Uniunea Europeană rămâne responsabil de **examinarea cererilor de azil** introduse ulterior în alte state membre. Chiar dacă acest stat membru a organizat tranzitul migranților pe teritoriul său spre un alt stat membru, trecerea frontierei sale externe constituie prima trecere ilegală a unei frontiere externe a unui stat membru

→ **Hotărârile din 26 iulie 2017, A.S., C-490/16, și Jafari, C-646/16**

Regulamentul Dublin III prevede termene care urmăresc accelerarea procedurii de cerere de azil, inclusiv în beneficiul solicitantului. Astfel, un stat membru în care s-a prezentat o cerere de azil și care consideră că un alt stat membru este responsabil de examinarea acesteia dispune de un termen de trei luni pentru a cere celui alt stat membru să preia solicitantul. Curtea de Justiție a statuat astfel că un solicitant de azil poate invoca în justiție faptul că statul membru în care a cerut azil a devenit responsabil de examinarea cererii sale din cauza **expirării termenului** în discuție. Situația este aceeași în ceea ce privește termenul de șase luni de care dispune un stat membru pentru **a transfera solicitantul de azil** într-un alt stat membru după ce acesta din urmă a acceptat să îl reprimească. Statul membru care nu a efectuat transferul solicitantului de azil în acest termen devine responsabil de soluționarea cererii de azil.

→ **Hotărârea din 26 iulie 2017, Mengesteab, C-670/16**

→ **Hotărârea din 25 octombrie 2017, Shiri, C-201/16**

În sfârșit, Curtea de Justiție a examinat validitatea deciziei privind **cotele de migranți**, adoptată cu majoritate de statele membre în cadrul Consiliului Uniunii Europene în septembrie 2015. Ea urmărește să ajute Italia și Grecia să facă față afluxului masiv de migranți transferând 120 000 dintre ei în celelalte state membre. Slovacia și Ungaria, care au votat împotriva acestei decizii, au solicitat anularea ei. Curtea de Justiție a apreciat că Consiliul era competent să adopte o asemenea măsură provizorie pentru a răspunde în mod efectiv și rapid acestei situații de urgență. Mecanismul provizoriu de transfer obligatoriu convenit contribuie efectiv și în mod proporțional la susținerea Greciei și Italiei în a face față consecințelor crizei migrației din 2015. Prin urmare, acțiunile Slovaciei și Ungariei au fost respinse.

→ **Hotărârea din 6 septembrie 2017, Slovacia și Ungaria/Consiliul, cauzele conexe C-643/15 și C-647/15**

Protecția consumatorilor

Uniunea Europeană asigură protecția intereselor consumatorilor. Ea urmărește promovarea securității lor, garantarea aplicării normelor care îi protejează și ameliorarea cunoașterii drepturilor de care dispun. În anul 2017, Curtea de Justiție a avut ocazia să precizeze, cu diferite ocazii și în diverse materii, întinderea drepturilor consumatorilor în Uniunea Europeană.

Într-o cauză privind **costul apelurilor telefonice către servicii de asistență după vânzare**, Curtea de Justiție a decis că costul unui apel către o linie de asistență operată de un comerciant nu poate depăși costul unui apel către o linie din rețeaua de telefonie fixă sau mobilă standard.

→ **Hotărârea din 2 martie 2017, Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs Frankfurt am Main, C-568/15**

În anul 2017, Curtea de Justiție s-a pronunțat cu diverse ocazii cu privire la litigii privind drepturile pasagerilor aerieni. Reglementarea Uniunii în materie, astfel cum este interpretată de Curtea de Justiție, garantează că în caz de anulare sau de întârziere de cel puțin trei ore a unui zbor, operatorul de transport aerian trebuie să plătească pasagerilor compensații. În schimb, dacă anularea sau întârzierea zborului se datorează unor împrejurări excepționale care nu ar fi putut fi evitate, operatorul de transport aerian poate fi scutit de obligația de compensare a pasagerilor.

Curtea de Justiție a confirmat că **coliziunea dintre un avion și o pasăre** și controalele de securitate necesare care decurg din aceasta pot constitui o împrejurare excepțională susceptibilă de a exonera operatorul de transport aerian de obligația de compensare. Astfel, orice alt răspuns ar putea încuraja companiile aeriene

să facă să prevaleze punctualitatea în detrimentul siguranței, ceea ce ar fi contrar obiectivelor urmărite de dreptul Uniunii.

→ **Hotărârea din 4 mai 2017, Pešková și Peška, C-315/15**

Pasagerii sunt de asemenea protejați în cazul **anulării unui zbor cu mai puțin de două săptămâni înainte de ziua plecării**. Astfel, operatorul de transport aerian este obligat la plata compensației dacă nu poate face dovada că pasagerul a fost informat în legătură cu anularea zborului cu mai mult de două săptămâni înainte de plecarea prevăzută. Situația este aceeași atunci când anularea zborului a fost comunicată agenției de voiaj cu mai mult de două săptămâni înainte de plecarea prevăzută, iar aceasta nu a transmis informația pasagerilor în termenul de două săptămâni. Curtea de Justiție a amintit însă posibilitatea operatorului de transport aerian de a solicita o rambursare din partea agenției de voiaj responsabile de neîndeplinirea obligației, în conformitate cu dreptul național aplicabil.

→ **Hotărârea din 11 mai 2017, Krijgsman, C-302/16**

În caz de întârziere a unui zbor cu trei ore sau mai mult, pasagerii au dreptul la o compensație în funcție de distanța parcursă. Curtea de Justiție a precizat că **distanța care trebuie luată în considerare** pentru a se determina cuantumul compensației este distanța în linie dreaptă între aeroportul de plecare și aeroportul de sosire, fără a se ține seama de un eventual zbor de legătură.

→ **Hotărârea din 7 septembrie 2017, Bossen și alții, C-559/16**

Curtea de Justiție a fost de asemenea solicitată să se pronunțe cu privire la diferite chestiuni legate de protecția sănătății consumatorilor.

Sesizată cu o cauză în care un producător de implanturi mamare a utilizat silicon industrial neconform normelor de calitate, Curtea de Justiție a decis că un organism însărcinat să evalueze **sistemul de calitate al producătorului** în cadrul certificării CE nu poate fi considerat responsabil pentru motivul că ar fi trebuit să efectueze inspecții neanunțate, să controleze dispozitivele și/sau să examineze documentele comerciale ale producătorului. Cu toate acestea, în prezența unor indicii care sugerează că un produs poate să nu fie conform cu cerințele de calitate, organismul menționat este obligat să ia măsurile necesare pentru protecția sănătății persoanelor.

→ **Hotărârea din 16 februarie 2017, Schmitt, C-219/15**

În plus, Curtea de Justiție a confirmat o hotărâre a Tribunalului potrivit căreia Comisia a interzis în mod întemeiat utilizarea de către Dextro Energy a unor sloganuri publicitare care subliniau **numai efectele benefice ale glucozei asupra sănătății**, fără a menționa pericolele inerente consumului crescut de zahăr. Aceste afirmații pot fi considerate, așadar, ambigue și înșelătoare pentru consumator.

→ **Hotărârea din 8 iunie 2017, Dextro Energy/Comisia, C-296/16 P**

În sfârșit, Curtea de Justiție s-a pronunțat asupra unei cauze privind un cetățean francez care s-a **vaccinat împotriva hepatitei B** și care ar fi contractat, în urma vaccinului, o scleroză în plăci care ar fi determinat progresiv o paralizie și ulterior decesul său. Curtea a considerat că, în absența unui consens științific, defectul unui vaccin și legătura de cauzalitate între acesta și boală pot fi dovedite printr-o serie de indicii grave, precise și concordante. Proximitatea temporală dintre administrarea unui vaccin și apariția unei boli, lipsa antecedentelor medicale personale și familiale ale persoanei vaccinate, precum și existența unui număr semnificativ de cazuri de apariție a acestei boli în urma administrării vaccinului pot constitui indicii grave, precise și concordante.

→ **Hotărârea din 21 iunie 2017, W. și alții, C-621/15**

Protecția drepturilor lucrătorilor

Dreptul Uniunii asigură ameliorarea condițiilor de viață și de muncă ale cetățenilor europeni și protejează drepturile lucrătorilor. În special, două directive asigură aplicarea, în toate statele membre, a principiului egalității de tratament și interzic, în domeniul ocupării forței de muncă, discriminările întemeiate pe rasă sau pe origine etnică, pe religie sau pe convingeri, pe handicap, pe vârstă sau pe orientarea sexuală. Adoptate în anul 2000, aceste directive interzic atât discriminările directe (tratament diferit al unor situații identice), cât și discriminările indirecte (tratament identic al unor situații diferite care determină un dezavantaj special pentru o anumită categorie de persoane).

Întrebată cu privire la **portul vălului islamic la locul de muncă**, Curtea de Justiție a statuat că interdicția ca angajații să poarte semne vizibile ale convingerilor lor politice, filosofice sau religioase nu constituie o discriminare directă. Interdicția nu constituie nici o discriminare indirectă dacă se dovedește că angajatorul, pe baza unei politici interne urmate în mod coerent și sistematic și înscrise într-un regulament de muncă, dorește să afișeze o imagine de neutralitate față de clienții săi. Totuși, în absența unei astfel de reguli interne, Curtea de Justiție a precizat că voința unui angajator de a îndeplini dorința unui client de a nu mai fi servit de o lucrătoare care poartă vâl islamic nu poate fi considerată o cerință profesională care exclude existența unei discriminări.

→ **Hotărârile din 14 martie 2017, G4S Secure Solutions, C-157/15, și Bougnaoui și ADDH, C-188/15**

În Grecia, candidații la concursul de admitere la școala de poliție trebuie să îndeplinească condiții de eligibilitate, printre care pe cea de a avea o înălțime de cel puțin 1,70 m. Curtea de Justiție a considerat că acest criteriu de înălțime minimă impus tuturor candidaților afectează în realitate un număr mult mai mare de femei decât de bărbați și constituie astfel o **discriminare indirectă întemeiată pe sex**. În pofida obiectivului legitim de a asigura caracterul operațional și buna funcționare a serviciilor de poliție, mijloacele instituite pentru a-l atinge sunt disproportionale. Astfel, această discriminare este nejustificată și contrară dreptului Uniunii.

→ **Hotărârea din 18 octombrie 2017, Kalliri, C-409/16**

În Germania, compania aeriană Lufthansa nu a mai folosit serviciile unui pilot atunci când acesta a împlinit vârsta de 65 de ani pentru motivul că, potrivit regulamentului european, el nu mai avea dreptul de a pilota avioane comerciale. Curtea de Justiție a considerat că regulamentul cuprindea cu siguranță o **discriminare pe motive de vârstă**, dar urmarea de asemenea obiectivul legitim de a asigura siguranța traficului aerian. În plus, mijloacele instituite (interdicția ca piloții care au împlinit vârsta de 65 de ani să mai piloteze avioane comerciale) sunt proporționale în măsura în care interdicția privește numai transportul aerian comercial. În consecință, piloții în vârstă de 65 de ani sau mai mult pot pilota avioane care efectuează zboruri fără pasageri sau zboruri de transbordare sau pot participa la activitățile de formare a piloților.

→ **Hotărârea din 5 iulie 2017, Fries, C-190/16**

În sfârșit, chiar dacă contractele de muncă între compania aeriană Ryanair și personalul său de bord desemnează instanțele irlandeze ca fiind singurele competente în caz de litigiu, Curtea de Justiție a decis că, în temeiul dreptului Uniunii privind **instanța competentă**, angajații pot sesiza instanța de la locul în care se achită de cea mai importantă parte a obligațiilor lor față de Ryanair. Pentru determinarea acestui loc, trebuie luate în considerare toate circumstanțele relevante, precum locul din care angajatul își efectuează misiunile, cel în care revine după misiunile sale, își primește instrucțiunile și își organizează munca, inclusiv „baza de reședință”.

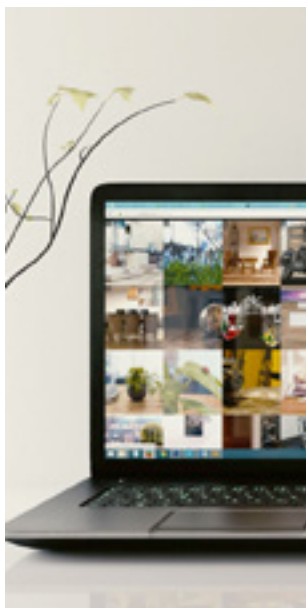
→ **Hotărârea din 14 septembrie 2017, Nogueira și alții, cauzele conexate C-168/16 și C-169/16**

Mentținerea liberei concurențe și piața internă

Deși Uniunea și-a asumat o serie de noi competențe de-a lungul anilor, misiunea sa care constă în asigurarea funcționării pieței interne și respectarea normelor liberei concurențe are încă o importanță specială. În anul 2017, Curtea de Justiție și Tribunalul au putut verifica compatibilitatea a numeroase practici comerciale și fiscale cu dreptul Uniunii.

Într-o cauză spaniolă, Curtea de Justiție a statuat că serviciul furnizat de **Uber**, care constă în punerea în contact, prin intermediul unei platforme online, a unor șoferi neprofesioniști care realizează servicii de transport cu utilizatorii, constituie un **serviciu de transport** care nu intră în prezent în domeniul de aplicare al dreptului Uniunii și care, astfel, poate fi reglementat de statele membre. Prin urmare, Uber nu își poate continua activitatea decât după obținerea autorizațiilor impuse de autoritățile naționale pentru furnizarea de servicii de transport de persoane.

→ Hotărârea din 20 decembrie 2017, Asociación Profesional Elite Taxi, C-434/15

Intel a contestat în fața Curții de Justiție o hotărâre a Tribunalului care a confirmat decizia Comisiei prin care i s-a impus o amendă în cuantum de 1,06 miliarde de euro pentru **abuz de poziție dominantă pe piața procesoarelor x86**. Curtea de Justiție a anulat hotărârea atacată pentru motivul că Tribunalul s-a limitat să stabilească că reducerile acordate de Intel principalilor producători de calculatoare restrâng prin natura lor concurența, în loc să examineze dacă aceste reduceri sunt efectiv capabile să excludă concurenții de pe piață. Tribunalul trebuie să efectueze această examinare și să pronunțe o nouă hotărâre.

→ Hotărârea din 6 septembrie 2017, Intel/Comisia, C-413/14 P

În ceea ce privește comercializarea **produselor de lux**, Curtea de Justiție a constatat că furnizorul de astfel de produse poate interzice distribuitorilor săi agreeți să le vândă pe o platformă de internet terță precum Amazon. Astfel, pentru a menține imaginea de lux a produselor sale, furnizorul trebuie să poată determina condițiile de comercializare online a bunurilor sale.

→ **Hotărârea din 6 decembrie 2017, Coty Germany, C-230/16**

În Spania, o congregație religioasă a dorit să beneficieze de **scutirile fiscale de care se bucură Biserica catolică** în această țară pentru lucrări realizate la o clădire școlară pe care o gestionează. Această clădire este utilizată atât pentru diseminarea unui învățământ obligatoriu, reglementat și finanțat de stat, cât și a unui învățământ liber, furnizat cu titlu oneros. Curtea de Justiție a statuat că aceste scutiri pot constitui un ajutor de stat interzis și nu pot fi aplicate activităților economice exercitate în incintele în cauză, cum ar fi, între altele, serviciile de învățământ diseminate cu titlu oneros.

→ **Hotărârea din 27 iunie 2017, Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania, C-74/16**

În ceea ce privește Tribunalul, acesta a confirmat validitatea măsurilor antidumping și antisubvenții pentru **importurile de panouri solare care provin din China**. Aceste măsuri au fost adoptate de Consiliu, întrucât, pe de o parte, panourile solare în cauză erau vândute în Europa mult mai ieftin decât valoarea lor normală de piață și, pe de altă parte, întreprinderile chineze care exportau aceste produse în Europa primeau subvenții ilegale de la statul chinez, producând un prejudiciu producătorilor de panouri solare din Uniune.

→ **Hotărârea din 28 februarie 2017, JingAo Solar și alții/Consiliul, T-157/14 și altele**

Într-o altă cauză, Tribunalul a anulat în parte decizia prin care Comisia a aplicat o amendă de aproximativ 15 milioane de euro grupului Icap, specializat în brokeraj financiar, pentru participarea sa la **înțelegeri referitoare la produse derivate din rata dobânzii exprimate în yen** (cuantumul total al amenzilor aplicate băncilor care au participat la aceste înțelegeri se ridică la aproximativ 670 de milioane de euro). Potrivit Tribunalului, Comisia a săvârșit erori la stabilirea calității și a duratei participării Icap la înțelegeri și nu a motivat suficient metodologia sa de calcul al amenzii.

→ **Hotărârea din 10 noiembrie 2017, Icap și alții/Comisia, T-180/15**

De asemenea, Tribunalul a anulat, pentru un viciu de procedură, decizia prin care Comisia a refuzat concentrarea dintre societatea americană United Parcel Service (UPS) și societatea neerlandeză TNT Express (TNT) în sectorul distribuirii exprese de colete mici. În opinia Tribunalului, Comisia a încălcat dreptul la apărare al UPS bazându-se pe o analiză econometrică care nu a fost discutată ca atare în cadrul procedurii administrative.

→ **Hotărârea din 7 martie 2017, UPS/Comisia, T-194/13**

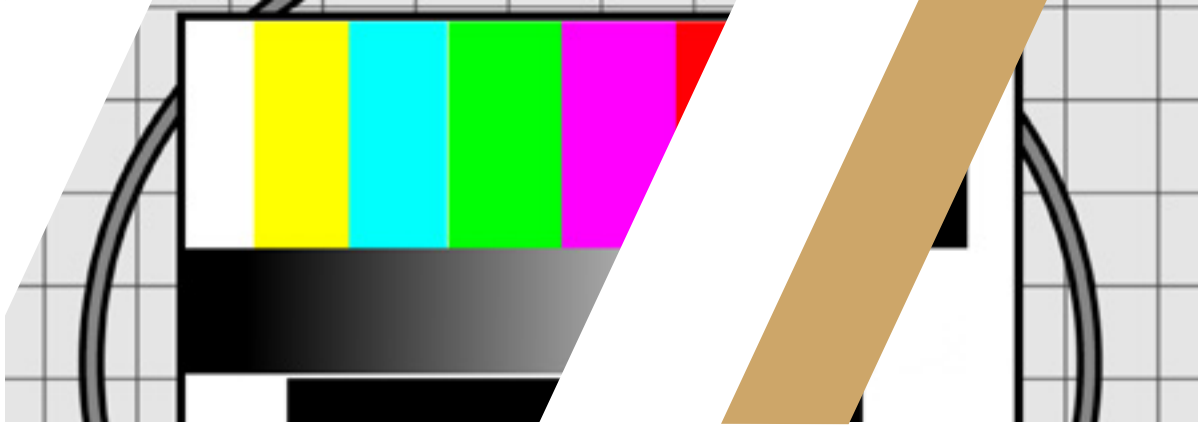
În materia ajutoarelor de stat, Tribunalul a confirmat obligația Franței de a recupera ajutorul în valoare de 220 de milioane de euro acordat Société Nationale Corse-Méditerranée (SNCM) pentru anumite servicii de transport maritim asigurate între Marsilia și Corsica. Tribunalul a validat astfel analiza Comisiei potrivit căreia acest ajutor era incompatibil cu piața internă.

→ Hotărârile din 1 martie 2017, Franța/Comisia și SNCM/Comisia, T-366/13 și T-454/13

În sfârșit, Tribunalul a constatat că Landeskreditbank Baden-Württemberg, care este banca de investiții și de dezvoltare a landului Baden-Württemberg (Germania), intră sub incidența **supravegherii de către Banca Centrală Europeană (BCE)**, iar nu de către autoritățile germane. Astfel, întrucât valoarea activelor acestei bănci depășește 30 de miliarde de euro, ea trebuie calificată drept „entitate importantă” și astfel trebuie supusă controlului BCE.

→ Hotărârea din 16 mai 2017, Landeskreditbank Baden-Württemberg/BCE, T-122/15

Protecția drepturilor de proprietate intelectuală

Proprietatea intelectuală desemnează ansamblul drepturilor exclusive acordate asupra creațiilor intelectuale. Ea cuprinde două ramuri: proprietatea industrială (brevete, mărci, desene și modele industriale etc.) și drepturile de autor care protejează operele literare și artistice. Uniunea asigură respectarea drepturilor de proprietate intelectuală în scopul de a încuraja creația și investițiile în noile lucrări și domenii (muzică, filme, emisiuni de televiziune etc.), contribuind astfel la competitivitate, ocuparea forței de muncă și inovare.

Curtea de Justiție a considerat nelegitimă vânzarea unui **player multimedia** care permite vizionarea în mod gratuit și facil, pe un ecran de televizor, a unor filme disponibile ilegal pe internet. Este de asemenea ilegală reproducerea temporară pe acest player a unei opere protejate și difuzate în „streaming” fără autorizarea titularului dreptului de autor.

→ [Hotărârea din 26 aprilie 2017, Stichting Brein, C-527/15](#)

De asemenea, o **platformă digitală** care permite utilizatorilor distribuirea și descărcarea, pe fragmente („torrents”), a operelor care se află pe propriile calculatoare este contrară dreptului Uniunii în măsura în care dă acces la opere protejate publicate fără autorizarea titularului drepturilor de autor.

→ [Hotărârea din 14 iunie 2017, Stichting Brein, C-610/15](#)

În plus, un **sistem de înregistrare video la distanță** a programelor de televiziune și de punere la dispoziție a copiilor acestor programe stocate într-un „cloud” trebuie să fie autorizat de titularii drepturilor de autor, întrucât constituie o retransmisie de programe.

→ [Hotărârea din 29 noiembrie 2017, VCAST, C-265/16](#)

În sfârșit, Tribunalul a stabilit că Coca-Cola se putea opune înregistrării ca marcă a Uniunii a semnelui „Master”, care utilizează aceeași grafie cu a sa, pentru comercializarea de băuturi și de produse alimentare. Deși semnul „Master” nu este utilizat în prezent decât în Siria și în Orientul Mijlociu sub o formă analogă celei a Coca-Cola, Tribunalul a considerat că Coca-Cola a putut dovedi în mod valabil riscul unui parazitism economic stabilind că era probabil ca „Master” să fie utilizat în viitor în același mod în Uniunea Europeană.

→ Hotărârea din 7 decembrie 2017, The Coca-Cola Company/EUIPO, T-61/16

În sfârșit, în patru cauze, Tribunalul a obligat Uniunea Europeană la plata către mai multe societăți a sumei de aproape 1,5 milioane de euro ca daune interese (în afară de dobânzile compensatorii și de întârziere) pentru durata excesivă a procedurilor în fața acestuia. Tribunalul a recunoscut că durata excesivă a procedurilor vizate a produs societăților un prejudiciu material (plata unor cheltuieli de garanție bancară) și un prejudiciu imaterial (starea de incertitudine în care s-au aflat societățile). Într-o a cincea cauză, Tribunalul a refuzat să acorde daune interese, considerând că durata procedurii era justificată în mod obiectiv.

- Hotărârea din 10 ianuarie 2017, Gascogne Sack Deutschland și Gascogne/Uniunea Europeană, din 10 ianuarie 2017, T-577/14,
- Hotărârea din 1 februarie 2017, Aalberts Industries/Uniunea Europeană, din 1 februarie 2017, T-725/14,
- Hotărârea din 1 februarie 2017, Kendrion/Uniunea Europeană, din 1 februarie 2017, T-479/14,
- Hotărârea din 17 februarie 2017, ASPLA și Armando Álvarez/Uniunea Europeană, din 17 februarie 2017, T-40/15,
- Hotărârea din 7 iunie 2017, Guardian Europe/Uniunea Europeană, din 7 iunie 2017, T-673/15

Acordurile internaționale

Acordul de liber-schimb UE-Singapore este unul dintre primele acorduri de liber-schimb bilaterale „de nouă generație”. Acest acord comercial conține, pe lângă dispozițiile tradiționale privind reducerea taxelor vamale și a obstacolelor netarifare pentru schimburile de bunuri și servicii, dispoziții în diverse materii legate de comerț, precum protecția proprietății intelectuale, investițiile, achizițiile publice, concurența și dezvoltarea durabilă.

Pe de altă parte, o propunere de inițiativă cetățenească europeană care urmărește să se opună Parteneriatului transatlantic privind comerțul și investițiile cu Statele Unite (TTIP) și Acordului de liber schimb cu Canada (CETA) a fost refuzată să fie înregistrată de către Comisie, iar autorii inițiativei au sesizat Tribunalul pentru anularea acestui refuz. Inițiativele cetățenești europene permit cetățenilor Uniunii, în anumite condiții, să solicite Comisiei să supună legiuitorului Uniunii o propunere de act.

Sesizată de Comisie cu o cerere de aviz privind aspectul dacă acest acord putea fi încheiat numai de Uniune sau era necesară participarea statelor membre, Curtea de Justiție a declarat că noile acorduri de liber-schimb bazate pe modelul de acord negociat între Uniunea Europeană și Singapore nu pot fi **încheiate numai de Uniune**, în măsura în care două aspecte ale acestor acorduri (investițiile străine altele decât cele directe și reglementarea diferendelor dintre investitori și state) nu intră în **competența exclusivă a Uniunii** și fac astfel necesară participarea statelor membre.

→ **Avizul 2/15 din 16 mai 2017, Acordul de liber-schimb cu Singapore**

În ceea ce privește Tribunalul, acesta a anulat refuzul Comisiei de a înregistra propunerea de inițiativă cetățenească europeană împotriva TTIP și a CETA. Astfel, Tribunalul a statuat că această propunere nu constituie o imixtiune inadmisibilă a cetățenilor în desfășurarea procedurii legislative, ci declanșarea legitimă a unei dezbateri democratice în timp util.

→ **Hotărârea din 10 mai 2017, Efler și alții/Comisia, T-754/14**

Politica externă și măsurile restrictive

„Măsurile restrictive” constituie un instrument de politică externă prin care Uniunea urmărește să determine o schimbare de politică sau de comportament al unei țări terțe. Ele pot lua forma unui embargo asupra armelor, a unei înghețări de fonduri, a unei interdicții a intrării și a tranzitului pe teritoriul Uniunii, a unei interdicții a importului și a exportului etc. Ele pot viza guverne, societăți, persoane fizice, precum și grupuri sau organizații (de exemplu, grupuri teroriste).

Curtea de Justiție și Tribunalul au soluționat mai multe cauze privind măsuri restrictive, în special în ceea ce privește Afganistanul, Belarus, Côte d'Ivoire, Egiptul, Iranul, Libia, Rusia, Siria, Tunisia, Ucraina sau Zimbabwe.

În cadrul măsurilor restrictive adoptate ca răspuns la criza din Ucraina, Curtea de Justiție și Tribunalul au validat menținerea înghețării fondurilor mai multor persoane fizice și juridice. În special, Curtea de Justiție a confirmat înghețarea fondurilor fostului președinte **Viktor Yanukovych** și ale fiului său Oleksander pentru perioada 6 martie 2015-6 martie 2016.

→ **Hotărârea din 19 octombrie 2017, Yanukovych/Consiliul, C-598/16 P și C-599/16 P**

În ceea ce privește Tribunalul, acesta a confirmat înghețarea fondurilor întreprinderii ruse **Almaz-Antey** pentru motivul că aceasta susține acțiuni care amenință suveranitatea și independența Ucrainei, fabricând arme și echipamente militare și furnizându-le Rusiei, care le furnizează la rândul său separatiștilor din estul Ucrainei.

→ **Hotărârea din 25 ianuarie 2017, Almaz-Antey Air and Space Defence/Consiliul, T-255/15**

Tot în cadrul crizei din Ucraina, Curtea de Justiție a declarat că măsurile restrictive adoptate de Consiliu împotriva anumitor **întreprinderi ruse** precum **Rosneft** erau valide, întrucât Consiliul le-a motivat suficient și, ținând seama de evoluția progresivă a intensității măsurilor, ingerința în libertatea comercială și în dreptul de proprietate al întreprinderilor vizate nu putea fi considerată disproporționată.

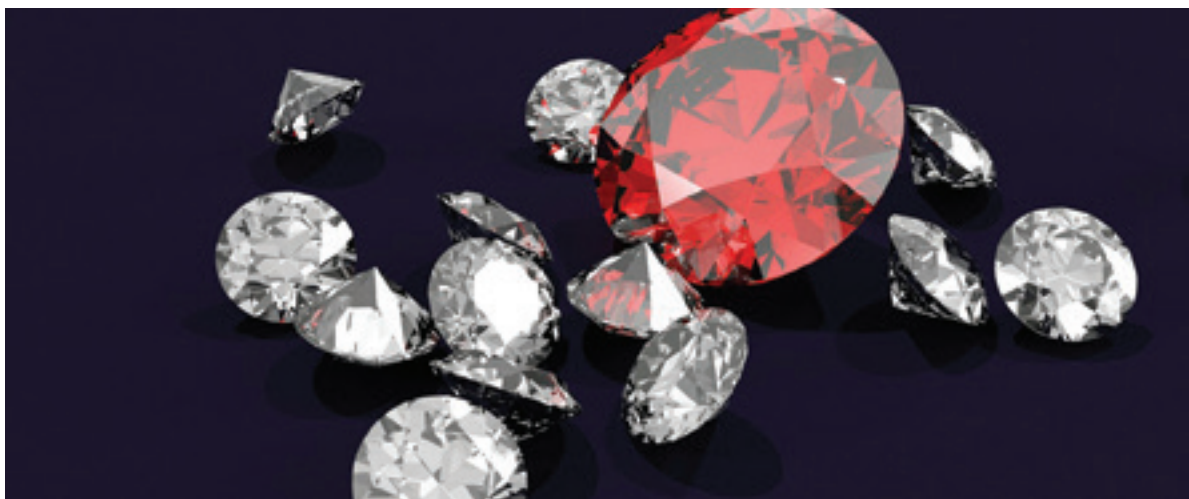
→ **Hotărârea din 28 martie 2017, Rosneft, C-72/15**

Pe de altă parte, Curtea de Justiție a declarat că Tribunalul nu ar fi trebuit să anuleze menținerea **Hamas** pe lista europeană a **organizațiilor teroriste**. Consiliul se putea întemeia astfel, la reexaminarea situației Hamas, pe alte surse decât deciziile naționale adoptate de autoritățile competente. Cauza a fost trimisă spre rejudecare la Tribunal, care va trebui să examineze faptele și argumentele asupra cărora nu s-a pronunțat în hotărârea sa din 2014.

→ **Hotărârea din 26 iulie 2017, Consiliul/Hamas, C-79/15 P**

În sfârșit, Tribunalul a confirmat înghețarea de fonduri pronunțată împotriva societăților **Badica și Kardiam** în cauza „diamantelor de război” centrafricane. Consiliul a stabilit astfel că au fost exportate diamante și au făcut obiectul unei exploatare ilicite, cu încălcarea interdicției de export prevăzută de dreptul internațional. Tribunalul a arătat în plus că, întrucât au continuat să cumpere diamante de la colectori, Badica și Kardiam au furnizat în mod necesar un sprijin grupurilor armate care se opun în Republica Centrafricană.

→ **Hotărârea din 20 iulie 2017, Badica și Kardiam/Consiliul, T-619/15**

B CIFRELE-CHEIE ALE ACTIVITĂȚII JUDICIARE

CURTEA DE JUSTIȚIE

Curtea de Justiție poate fi sesizată în principal:

- cu **cereri de decizie preliminară**, atunci când o instanță națională are îndoieli cu privire la interpretarea unui act adoptat de Uniune sau cu privire la validitatea acestuia. Instanța națională suspendă în acest caz procedura care se desfășoară în fața sa și sesizează Curtea de Justiție, care se pronunță cu privire la interpretarea care trebuie dată dispozițiilor în discuție sau cu privire la validitatea lor. Odată lămurită prin decizia pronunțată de Curtea de Justiție, instanța națională poate soluționa litigiul cu care este sesizată. În cauzele care necesită un răspuns într-un termen foarte scurt (de exemplu, în materie de azil, de control la frontiere, de răpiri de copii etc.), este prevăzută o **procedură preliminară de urgență („PPU”)**;
- cu **recursuri**, îndreptate împotriva deciziilor pronunțate de Tribunal, care sunt căi de atac în cadrul cărora Curtea de Justiție poate anula decizia Tribunalului;
- cu **acțiuni directe**, care vizează în principal:
 - ♦ obținerea **anulării** unui act al Uniunii („acțiune în anulare”); sau
 - ♦ constatarea **neîndeplinirii** de către un stat membru a **obligațiilor** sale care decurg din dreptul Uniunii („acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor”). Dacă statul membru nu se conformează hotărârii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, o a doua acțiune, denumită acțiune în „dublă constatare a neîndeplinirii obligațiilor”, poate determina Curtea să îi aplice o sancțiune pecuniară;
- cu o **cerere de aviz** cu privire la compatibilitatea cu tratatele a unui acord pe care Uniunea intenționează să îl încheie cu un stat terț sau cu o organizație internațională. Această cerere poate fi introdusă de un stat membru sau de o instituție europeană (Parlamentul, Consiliul sau Comisia).

739 de cauze introduse

533

de proceduri
preliminare

din
care

PPU

Principalele state membre aflate la originea cererii:

Germania: **149** Italia: **57** Țările de Jos: **38**
Austria: **31** Franța: **25**

46

de acțiuni
directe

Din
care

de acțiuni în
constatarea
neîndeplinirii
obligațiilor și

acțiuni în „dublă
constatare a
neîndeplinirii
obligațiilor”

de recursuri împotriva
deciziilor Tribunalului

147

aviz

1

cereri de asistență judiciară

12

O parte care nu este în măsură să facă față cheltuielilor de judecată poate solicita să beneficieze de asistență judiciară gratuită.

699 de cauze
soluțio-
nate

Proceduri preliminare

447 din care **6** PPU

Acțiuni directe

37

din care **20** de constatări ale neîndeplinirii
obligățiilor împotriva a **11** state
membre

din care **1** hotărâre în „dublă constatare
a neîndeplinirii obligațiilor”

Recursuri împotriva deciziilor Tribunalului

198

din care **34** au anulat decizia adoptată
de Tribunal

avize

3

Durata medie a procedurilor

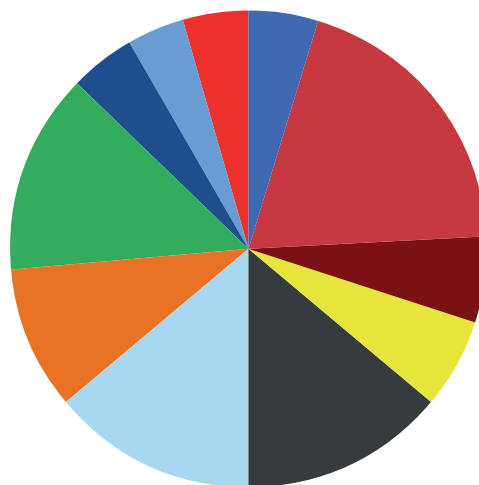
16,4 luni

Durata medie a procedurilor preliminare de urgență

2,9 luni

Principalele materii tratate

- 22** Agricultură
- 86** Concurență și ajutoare de stat
- 26** Drept social
- 62** Fiscalitate
- 43** Libertăți de circulație și de stabilire și piață internă
- 27** Mediu
- 60** Proprietate intelectuală și industrială
- 20** Protecția consumatorului
- 61** Spațiu de libertate, securitate și justiție
- 17** Transporturi
- 19** Uniunea vamală

TRIBUNALUL

Tribunalul poate fi sesizat în primă instanță cu acțiuni directe formulate **de persoane fizice sau juridice (societăți, asociații etc.) și de către statele membre** împotriva actelor instituțiilor sau organismelor Uniunii Europene și cu acțiuni directe prin care se urmărește obținerea reparării prejudiciilor produse de instituții sau de agenții lor. O mare parte din contenciosul său este de natură economică: proprietate intelectuală (mărci, desene și modele industriale ale Uniunii Europene), concurență, ajutoare de stat și supraveghere bancară și financiară.

Tribunalul este de asemenea competent să statueze în materia funcției publice, în litigiile dintre Uniunea Europeană și agenții săi.

Deciziile Tribunalului pot face obiectul unui recurs, limitat la chestiuni de drept, în fața Curții de Justiție.

917 cauze
introduse

Acțiuni directe

807

298

privind proprietatea
intelectuală

86

în materia funcției publice

423

de alte acțiuni directe (inclusiv
31 de acțiuni introduse de
statele membre)

Cereri de asistență judiciară

56

O parte care nu este în măsură să facă față
cheltuielilor de judecată poate cere să
beneficieze de asistență judiciară gratuită.

895 de cauze
soluțio-
nate

721

de acțiuni
directe

376

privind
proprietatea
intelectuală și
industrială

66

din
care:

în materia
funcției publice

279

de alte acțiuni
directe

40

de recursuri împotriva deciziilor
Tribunalului Funcției Publice

din
care

11

au pronunțat anularea
deciziei TFP

Tribunalul Funcției Publice (TFP), creat în 2004, și-a încetat activitatea, în cadrul reformei arhitecturii jurisdicționale a Uniunii Europene, la 31 august 2016. Cauzele pendinte la această dată au fost transferate Tribunalului, care este, de la 1 septembrie, instanța competentă pentru soluționarea acțiunilor de funcție publică.

Durata medie a procedurilor

16,3 luni

Decizii ale Tribunalului
care au făcut obiectul
unui recurs în fața Curții
de Justiție

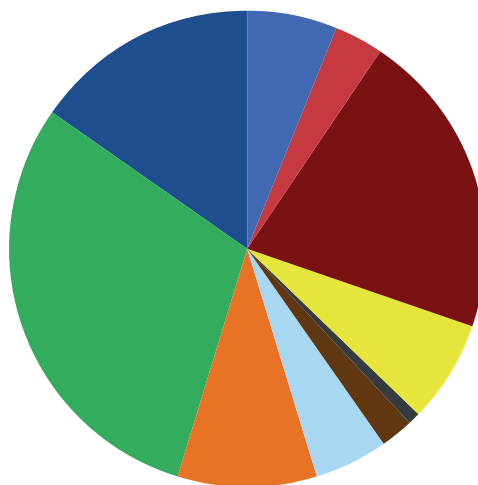
22 %

1 508

de cauze
pendinte

(la 31 decembrie 2017)

Principalele materii tratate:

76

Accesul la documente

27

Achiziții publice

43

Agricultură

256

Ajutoare de stat

84

Concurență

62

Măsuri restrictive

12

Mediu

116

Politica economică și monetară

370

Proprietate intelectuală

187

Statutul funcționarilor

3 Un an
de deschidere
și de
interacțiuni

A

MARILE EVENIMENTE

Dialogul pe care Curtea de Justiție a Uniunii Europene îl întreține cu instanțele naționale și cu cetățenii europeni nu se limitează la procedurile judiciare, ci se hrănește în fiecare an cu multiple interacțiuni.

În această privință, 2017 a fost un an bogat în întâlniri și în discuții, care contribuie la difuzarea dreptului și jurisprudenței Uniunii, precum și la înțelegerea acestora.

27
martie

Forumul
magis-
traților
și a 60-a
aniversare
a Tratatelor
de la Roma

Magistrați de la diferite instanțe din statele membre se reunesc în fiecare an cu ocazia forumului organizat de Curte pentru un schimb de idei cu privire la diferite subiecte de drept al Uniunii. Acest eveniment vizează consolidarea dialogului judiciar pe care Curtea îl întreține cu instanțele naționale, în special în cadrul unor cereri de decizie preliminară, dar și favorizarea difuzării și aplicării uniforme a dreptului Uniunii, întrucât instanțele naționale sunt primele care aplică aceste dispoziții în litigiile pe care trebuie să le soluționeze.

În acest an, Forumul magistraților este organizat în cadrul celor 60 de ani de la semnarea Tratatelor de

la Roma. Pentru a celebra acest eveniment, Curtea invită toți președinții instanțelor constituționale și supreme naționale (fie ele de natură civilă, penală, administrativă sau constituțională), dintre care aproape 70 au răspuns prezent. Obiectivul este punerea în valoare a justiției în rețea care conduce la emergența unui veritabil spațiu judiciar european, subliniind dimensiunea istorică a acestei cooperări a Curții cu instanțele naționale, la care curțile supreme au avut o contribuție substanțială.

În acest context, Curtea adoptă și publică pe site-ul său internet o declarație care pune în valoare în mod solemn cooperarea menționată.

Participanții la Forumul magistraților 2017

Declarația Curții de Justiție a Uniunii Europene cu ocazia Forumului Magistraților organizat pentru celebrarea celei de a 60-a aniversări a semnării Tratatelor de la Roma

Uniunea Europeană reprezintă o Uniune de drept care, de la semnarea Tratatelor de la Roma, nu numai că s-a extins în mod semnificativ, ci a devenit, în același timp, tot mai profundă.

A 60-a aniversare a acestei semnări oferă ocazia de a sublinia importanța dialogului, reînnoit în mod constant, dintre Curtea de Justiție a Uniunii Europene și instanțele naționale, cu respectarea culturilor și a sistemelor juridice care le sunt proprii și a limbilor în care se exprimă.

În acest spirit, Curtea de Justiție a Uniunii Europene i-a primit la Luxemburg pe președinții instanțelor constituționale și supreme ale statelor membre, pentru a aprofunda cooperarea judiciară în rețea, garanție a emergenței unui veritabil spațiu juridic european.

Ea ține să sublinieze rolul esențial al rețelei judiciare a Uniunii Europene formate din instanțele naționale și Curtea de Justiție în dezvoltarea și respectarea drepturilor fundamentale și a valorilor democrației și statului de drept pe care această Uniune este fondată.

Curtea de Justiție a Uniunii Europene, în strânsă cooperare cu instanțele naționale, va continua să îndeplinească misiunea, care i-a fost încredințată prin tratate, de a asigura respectarea dreptului de toți și pentru toți, garantând în acest mod valorile comune ale cetățenilor Uniunii și ale statelor membre.

31
martie

Finala
*European Law
Moot Court
Competition*

European Law Moot Court Competition, organizată de aproape 30 de ani de *European Law Moot Court Society*, este un concurs de pledoarii al cărui scop este de a promova cunoașterea dreptului Uniunii de către studenții la drept. Considerată una dintre competițiile cele mai prestigioase din lume, finala are loc în fiecare an la Curte, unde echipe formate din studenți proveniți din toate statele membre ale Uniunii, dar și din Statele Unite se confruntă în

cadrul unor pledoarii care se desfășoară în fața unor jurii compuse din membri ai Curții de Justiție și ai Tribunalului. Învingătorul ediției 2017 este echipa **City University** din Londra, iar premiile „cel mai bun avocat general” și „cel mai bun agent al Comisiei” au fost câștigate de Julie Benedetti, de la **HEC din Paris** (Franța) și, respectiv, de Mikoláš Ružek, de la **Universitatea din Helsinki** (Finlanda).

15

22
aprilie

The
Luxembourg
Forum 2017

Din 1998, Curtea de Justiție a Uniunii Europene și **Curtea Supremă a Statelor Unite** se întâlnesc periodic, atât la Luxemburg, cât și în Statele Unite pentru a-și continua dialogul inițiat acum aproape 20 de ani. Aceste interacțiuni au fost formalizate în anul 2012 prin crearea „Luxembourg Forum”. Ediția 2017 a acestui forum se desfășoară în Statele Unite, sub auspiciile Curții Supreme, ale *University*

of Michigan și ale *American University*. O delegație a Curții de Justiție, compusă din președinte și din 11 membri, s-a deplasat la Ann Arbor (Michigan), apoi la Washington D.C. pentru a participa la o serie de vizite, de ședințe de lucru și de mese rotunde cu omologii americani. Următorul Luxembourg Forum va avea loc în anul 2020 la Luxemburg.

14 mai

Ziua
„porților
deschise”
ale
instituției

Cu ocazia Zilei Europei, celebrată la 9 mai în toate statele membre pentru a aniversa discursul pronunțat de ministrul francez Robert Schuman la 9 mai 1950, Curtea de Justiție a Uniunii Europene organizează o zi „a porților deschise”. Evenimentul se bucură de participarea activă a peste 150 de funcționari voluntari ai Curții, care întâmpină, informează și ghidează vizitatorii pe un traseu explicativ, într-o ambianță convivială. Această zi permite cetățenilor să descopere instituția, misiunea sa și modul său de funcționare, dar și arhitectura sa sau operele de artă, împrumutate de statele membre, pe care instituția le găzduiește și care asigură strălucirea tradițiilor artistice și culturale europene. În acest an, Curtea a atras peste **3 600 de vizitatori**.

11 septembrie

Prima
reuniune
a Rețelei
Judiciare
a Uniunii
Europene

Ca urmare a Forumului magistraților, președintele Curții a invitat președinții instanțelor constituționale și supreme să participe la crearea „Rețelei Judiciare a Uniunii Europene” (RJUE), care urmărește consolidarea cooperării judiciare în serviciul calității justiției europene. Astfel, prima reuniune a RJUE s-a desfășurat în clădirea Curții, cu participarea corespondenților rețelei provenind din 60 de instanțe constituționale și supreme din

statele membre. Cu această ocazie, participanții s-au ocupat de modalitățile de interacțiune în cadrul rețelei.

Rețeaua va favoriza cunoașterea reciprocă a dreptului și a jurisprudenței statelor membre și va permite de asemenea aprofundarea dialogului preliminar dintre Curtea de Justiție și instanțele naționale.

Vizite oficiale la Curtea de Justiție a Uniunii Europene

În cadrul schimburilor instituționale constante care există între Curte, celelalte instituții europene, instanțele internaționale și instituțiile și instanțele statelor membre ale Uniunii, Curtea a primit în anul 2017 o delegație a Comisiei pentru afaceri juridice a Parlamentului European, E.S. domnul Zeid Ra'ad Al Hussein, înalt comisar pentru drepturile omului al Națiunilor Unite, membri ai curților supreme ale țărilor AELS „Asociația Europeană a Liberului Schimb” (Islanda, Norvegia și Liechtenstein), delegații ale Bundesverfassungsgericht și Bundesfinanzhof din Republica Federală Germania, procurorul general împreună cu o delegație de procurori ai Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție din România, delegații ale Curții Administrative din Marele Ducat al Luxemburgului, ale Curții de Apel din Karlsruhe, Liège și Colmar (Kalico) și Consiliului Superior al Magistraturii din Republica Italiană.

Pe de altă parte, a primit o delegație a Unterausschuss Europarecht des Rechtsausschusses a Bundestag (Germania).

De asemenea, Curtea a primit vizita mai multor personalități din statele membre, printre care E.S. domnul Louis-Alkiviadis Abatis, ambasador al Republicii Elene pe lângă Marele Ducat al Luxemburgului, The Rt Hon. The Baroness Anelay of St Johns, Minister of State (Department for Exiting the European Union), domnul Geert Bourgeois, ministrul-președinte al guvernului flamand, domnul Antti Häkkinen, ministrul justiției din Finlanda, domnul Jan Jambon, viceprim-ministru, precum și domnii Philippe De Backer și Théo Francken și doamna Zuhal Demir, secretari de stat ai guvernului federal din Belgia, și doamna Lucia Puttrich, ministrul pentru afaceri federale și europene al landului Hessen.

B / CIFRELE-CHEIE

Un dialog constant cu profesioniștii din domeniul dreptului

- Întreținerea dialogului judiciar cu magistrații naționali

Întâlniri cu peste

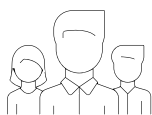
2 300

de magistrați naționali

- primirea unor magistrați naționali în cadrul Forumului anual al magistraților sau în cadrul unui stagiu de șase sau de 10 luni în cadrul cabinetului unui membru
- seminarii organizate la Curtea de Justiție
- intervenții în atenția magistraților naționali în cadrul unor asociații sau rețele judiciare europene
- participări la inaugurări solemne ale anului judiciar la instanțe naționale supreme și superioare și întâlniri cu președinți sau cu vicepreședinți ai instanțelor supreme europene

- Favorizarea aplicării și înțelegerii dreptului Uniunii de către profesioniștii din domeniul dreptului

673

de grupuri de vizitatori

care au beneficiat de prezentări privind ședințele la care asistă sau privind funcționarea instanțelor

din care

219

grupuri de profesioniști din domeniul dreptului

și anume **3 805** persoane

297

de stagiaři juriști primiți în cadrul studiilor

449

de utilizatori externi

studenți, cercetători, profesori care au efectuat cercetări la biblioteca instituției

Un dialog consolidat cu cetățenii europeni

19 874

de vizitatori

din care

3 627

în cadrul zilei
„porților deschise”

146

de comunicate de presă

(și anume
un total
de

1 762

de versiuni
lingvistice).

Fiecare comunicat de presă se traduce în mai multe limbi pentru a facilita munca jurnaliștilor din statele membre. Aceste comunicate sunt disponibile pe site-ul curia.europa.eu.

350

de tweeturi trimise din
conturile Twitter ale Curții,

urmărite
de

42 000

de
„followers”

120

de cereri de acces
la documente administrative
și la arhivele istorice ale
instituției

Aproximativ

28 000

de cereri de informare pe an

Un dialog oficial și instituțional regulat

26

de vizite oficiale

10

vizite de curtoazie
ale unor personalități
provenind din statele
membre sau din organizații
internationale

5

ședințe solemne

Alfredo
CALOT ESCOBAR
Grefier

Grefierul Curții de Justiție, secretar general al instituției, dirijează serviciile administrative sub autoritatea președintelui. Acesta depune mărturie despre angajamentul serviciilor în susținerea activității jurisdicționale.

O ADMINISTRAȚIE PERFORMANTĂ, MODERNĂ ȘI MULTILINGVĂ

În cursul anului 2017, serviciile Curții de Justiție a Uniunii Europene au pus în aplicare reforma instituției care a condus la desființarea Tribunalului Funcției Publice și la trecerea progresivă la doi judecători pentru fiecare stat membru la Tribunal. În acest context, Curtea nu a beneficiat de resurse suplimentare și a suferit chiar o reducere a efectivelor pe o perioadă de cinci ani, în cadrul exercițiului de restituire de posturi impus de autoritatea bugetară în 2013.

În acest context, serviciile Curții au realizat eforturi importante pentru a face față provocărilor legate de creșterea activității și a productivității instanțelor.

Aceste eforturi au privit în special căutarea de sinergii, de cooperări și de coordonări susceptibile să favorizeze o utilizare eficientă a resurselor – resurse despre care instituția este obligată să dea socoteală în cadrul controalelor la care este supusă (în special în contextul negocierii bugetare și al procedurii de descărcare, precum și al politicii de deschidere urmate).

Printre aceste controale, Curtea de Conturi a Uniunii Europene a examinat în anul 2017 performanța instanțelor UE în materie de gestionare a cauzelor. În cadrul acestei examinări și în ceea ce privește activitatea administrativă a instituției, Curtea de Conturi a subliniat buna executare a misiunii serviciului de traducere de pe lângă instanțe (respectarea termenelor) și a încurajat continuarea integrării aplicațiilor și a modernizării sistemelor informatice.

Această adaptare se înscrie în obiectivele de eficiență și de calitate pe care Curtea le urmărește pentru respectarea multilingvismului, a cărui menținere în bune condiții este primordială pentru aceasta.

În cadrul urmăririi acestor obiective, a fost adoptată o nouă organizare a activității administrative în luna septembrie 2017, pentru regruparea serviciilor în jurul a trei poli într-un scop de consolidare și de ameliorare a calității prestațiilor. Astfel, Direcția Generală Administrație reunește unitățile menite să ofere sprijin în materie de gestionare a resurselor umane, a resurselor financiare, a clădirilor și a echipamentelor. Importanța și singularitatea serviciilor lingvistice au condus la crearea Direcției Generale Multilingvism, care regrupează serviciile de interpretare și de traducere

juridică. În sfârșit, Direcția Generală Informație, în diferitele aspecte pe care le implică această noțiune pentru o instituție jurisdicțională europeană, cuprinde de acum în cadrul său serviciul informatic, serviciul de comunicare și serviciul însărcinat cu gestionarea documentelor și a fondurilor bibliotecare.

Într-un astfel de context de raționalizare, gestionarea resurselor umane dobândește o mare importanță. În acest domeniu, o atenție specială a fost acordată accesului femeilor la posturi de răspundere, astfel încât să fie asigurată reprezentarea lor în cadrul personalului de conducere.

Serviciile Curții înțeleg, pe de altă parte, să participe la instituirea unui anumit număr de rețele destinate obținerii unor beneficii maxime din punerea în comun a prestațiilor, a experienței și a competențelor existente în cadrul statelor membre și în instituție. Astfel, acestea au dezvoltat, ca urmare a reuniunii președinților curților constituționale și supreme din statele membre, invitați pentru a celebra în martie 2017 cea de a 60-a aniversare a Tratatelor de la Roma, o platformă de schimburi destinată să favorizeze dezvoltarea cooperării judiciare europene. De asemenea, Curtea înțelege să se sprijine pe competențele bibliotecilor specializate în materie juridică pentru a face să evolueze prestațiile interne și externe ale propriei biblioteci. În sfârșit, serviciul de presă și informare a participat la o rețea de corespondenți specializați în materie de comunicare judiciară.

În acest spirit de urmărire a calității, întemeiată în special pe participarea unor organe și a unor experți competenți din statele membre, Curtea intenționează să își continue contribuția la proiectul european, în care este, fără nicio îndoială, unul dintre actorii majori.

Alfredo
CALOT ESCOBAR
Grefier

B / CIFRE ȘI PROIECTE

O instituție care lucrează pentru egalitatea bărbați/femei

Reprezentarea femeilor în posturi de răspundere în cadrul administrației plasează Curtea de Justiție a Uniunii Europene în media superioară a instituțiilor europene. În anul 2017, Curtea și-a continuat reflecția angajată în anul 2015 cu totalitatea femeilor care exercită funcții de conducere, pentru a determina măsurile menite să încurajeze candidaturile feminine la posturile de manager și pentru a consolida în mod durabil reprezentarea lor la toate nivelurile ierarhice.

2 174

de funcționari și agenți
la 31 decembrie 2017

Reprezentarea femeilor

649 de posturi de
administratori **53 %**

27 de posturi
de conducere **36 %**

20 de posturi
de conducere
intermediară **36 %**

7 posturi
de conducere
superioară **37 %**

850
de bărbați
40 %

1 324
de femei
60 %

Why does the Court of Justice of the E...

**„Explicăm cetățenilor
modul în care
jurisprudența
Curții contribuie la
schimbarea vieții lor.”**

0:28 / 1:35

Curtea pe YouTube

Orice instanță modernă trebuie să explice justițiabililor în mod eficace misiunea sa. În acest scop, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a recurs la diferite suporturi, printre care rețelele sociale, care, precum YouTube, sunt din ce în ce mai utilizate de cetățeni.

Pentru a se adresa marelui public, în general puțin familiarizat cu dreptul, Curtea a realizat mai multe scurt-metraje de 2-3 minute. Aceste animații, completate de infografii și explicate în termeni simpli de un narator, prezintă conținuturi scurte și ușor de înțeles. Scopul este de a explica cetățenilor modul în care jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene contribuie la schimbarea vieții lor cotidiene.

Primele animații publicate în anul 2017 pe YouTube privesc temele următoare:

- *De ce există Curtea de Justiție a Uniunii Europene?*
- *Cum funcționează ea?*
- *Ce face Curtea de Justiție pentru noi?*
- *În ce mod Curtea de Justiție și Tribunalul îmi protejează drepturile?*

Animațiile sunt concepute și adaptate pentru ecranele de smartphone, de tabletă, dar și pentru ecrane de mari dimensiuni. Ele constituie, așadar, un suport atractiv pentru prezentări sau cursuri.

Proiectul, inițiat în anul 2016 și realizat în anul 2017, continuă în anul 2018 cu noi titluri axate, de asemenea, pe interesele cetățenilor.

O instituție care respectă mediul

Curtea de Justiție a Uniunii Europene urmează de mai mulți ani o politică de mediu ambițioasă, care urmărește respectarea normelor celor mai exigente în materie de dezvoltare durabilă și de conservare a mediului.

Derularea proiectelor imobiliare ale instituției, precum și gestionarea cotidiană a mijloacelor și instrumentelor puse la dispoziția sa sunt animate de preocuparea constantă a respectării mediului, pentru care stă mărturie obținerea înregistrării EMAS (*Eco-Management and Audit Scheme*) la 15 decembrie 2016.

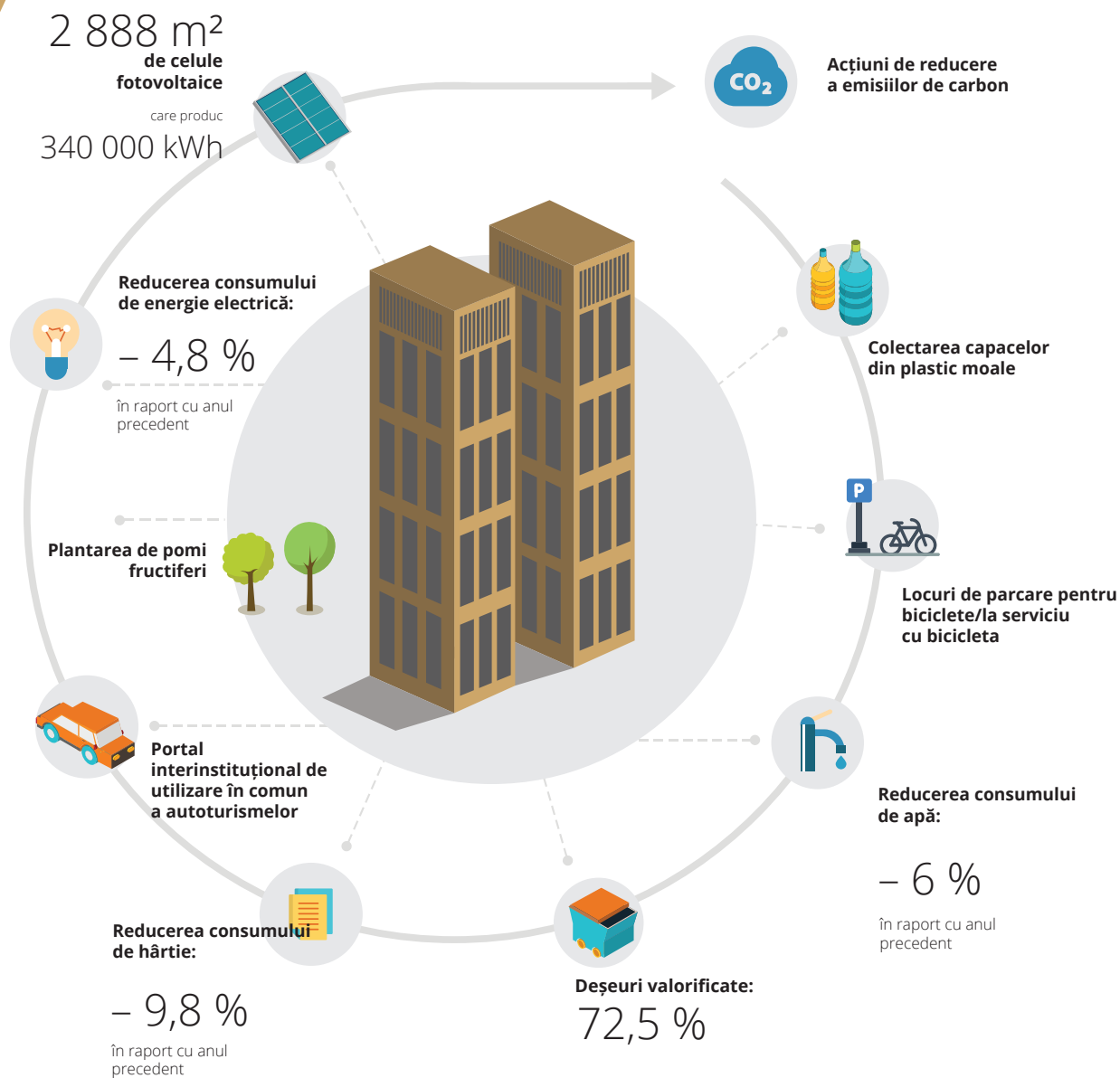
Certificarea EMAS, creată printr-un regulament european și conferită organizațiilor care îndeplinesc condiții stricte legate de politica lor de mediu și de eforturile lor în favoarea conservării mediului și a dezvoltării durabile, constituie astfel o recunoaștere deplină a angajamentului ecologic al Curții și a înaltelor performanțe de mediu atinse.

Această certificare conduce la rezultate concrete sub formă de proiecte de mediu al căror impact nu se limitează numai la instituția noastră, în special în domeniul mobilității.

Astfel, între lunile mai și iulie, personalul Curții a participat la inițiativa statului luxemburghez numită **„Mam vélo op d'Schaff”** (în română: „La serviciu cu bicicleta”), o campanie a asociației transporturilor luxemburgheze (*Verkeiersverbond*) care urmărește sensibilizarea cetățenilor față de modurile de transport „prietenoase” și în special de utilizarea bicicletei. Datorită importante participări a personalului, au fost parcurși peste 33 000 km, ceea ce reprezintă o economie de aproape 6 tone de emisii de CO₂. Curții i s-a decernat astfel de către secretarul de stat pentru dezvoltare durabilă și infrastructură al guvernului luxemburghez premiul II pentru „challenge entreprises”.

Pe de altă parte, Curtea a decis să rezerve 51 de noi locuri de parcare pentru biciclete în cadrul construcției celui de al treilea turn.

În sfârșit, Curtea participă de câțiva ani la **Săptămâna europeană a mobilității** pentru a-și sensibiliza personalul cu privire la efectele deplasărilor cotidiene asupra mediului.

MULTILINGVISMUL, VALOARE FONDATOARE A UNIUNII EUROPENE

Urmărindu-și obiectivul fundamental de a oferi o justiție de calitate, Curtea de Justiție a Uniunii Europene acordă o mare importanță multilingvismului ca valoare fondatoare a Uniunii Europene.

Respectarea multilingvismului integral reprezintă o provocare căreia instituția trebuie să îi facă față în permanență. Astfel, regimul lingvistic al Curții nu are echivalent în nicio altă instanță din lume, întrucât fiecare dintre limbile oficiale ale Uniunii poate fi limbă de procedură. Curtea este, așadar, obligată să comunice cu părțile în limba procesului și să asigure difuzarea jurisprudenței sale în cele 24 de limbi oficiale ale UE. Ea trebuie să gestioneze 552 de combinații lingvistice, ceea ce înseamnă peste un milion de pagini traduse pe an și aproximativ 700 de ședințe și reuniuni care beneficiază de interpretare simultană.

Pentru a menține valoarea cardinală a multilingvismului, care este o componentă esențială a Europei, Curtea a decis, începând de la 1 ianuarie 2018, regrouparea serviciilor sale lingvistice. Astfel, a fost creată Direcția Generală Multilingvism, compusă din serviciile de interpretare și de traducere juridică. Curtea este prima dintre instituțiile Uniunii Europene care a creat o astfel de direcție generală, a cărei misiune va consta în gestionarea încă mai eficace a mizelor și a dificultăților legate de multilingvism. Procedând astfel, Curtea dorește să pună accentul pe faptul că multilingvismul este un factor care adaugă elemente noi, în conformitate cu deviza Uniunii care este să rămână „unită în diversitate”, inclusiv diversitatea lingvistică. În cadrul promovării multilingvismului, Curtea va celebra în anul 2018 cei 40 de ani de existență a serviciului său de interpretare, precum și a 60-a aniversare a Regulamentului nr. 1 privind regimul lingvistic al UE.

6 / **RĂMÂNEȚI**
CONECTAȚI!

Accesați portalul de căutare a jurisprudenței Curții de Justiție și a Tribunalului pe site-ul Curia:

<https://curia.europa.eu/>

Urmăriți actualitatea jurisprudențială și instituțională:

- consultând **comunicatele de presă**, la adresa: curia.europa.eu/jcms/PressRelease
- abonându-vă la **fluxul RSS** al Curții: curia.europa.eu/jcms/RSS
- urmărind **contul Twitter** al instituției: @CourUEPresse sau @EUCourtPress
- descărcând **App CVRIA** pentru smartphone-uri și tablete

Pentru a afla mai multe despre activitatea instituției:

- consultați pagina referitoare la **Raportul anual 2017**: curia.europa.eu/jcms/AnnualReport
 - Panorama anului
 - Raportul privind activitatea judiciară
 - Raportul de gestiune
- priviți **animațiile de pe YouTube**

Accesați documentele instituției:

- **arhivele istorice**: curia.europa.eu/jcms/archive
- **documentele administrative**: curia.europa.eu/jcms/documents

Vizitați sediul Curții de Justiție a Uniunii Europene:

instituția oferă persoanelor interesate programe de vizită special concepute potrivit interesului fiecărui grup (asistarea la o ședință, vizită ghidată a clădirilor sau a operelor de artă, vizită de studiu):

curia.europa.eu/jcms/visits

Pentru orice informație privind instituția:

- Scrieți-ne prin intermediul **formularului de contact**: curia.europa.eu/jcms/contact

CURTEA DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE

CURTEA DE JUSTIȚIE
L-2925 LUXEMBURG
LUXEMBURG
TEL. +352 4303-1

TRIBUNALUL
L-2925 LUXEMBURG
LUXEMBURG
TEL. +352 4303-1

Curtea pe internet: <http://www.curia.europa.eu>

Printed by Imprimerie Centrale in Luxembourg.

Manuscris definitivat în februarie 2018

Nici instituția, nici vreo persoană care acționează în numele instituției nu este responsabilă pentru utilizarea care ar putea fi dată informațiilor din această publicație.

Luxemburg: Curtea de Justiție a Uniunii Europene/Direcția Generală Informație/
Direcția Comunicare – Unitatea publicații și media electronice
Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene

© Uniunea Europeană, 2018

Photos © Georges Fessy © Gediminas Karbauskis

Reproducerea este autorizată cu condiția menționării sursei.

Orice utilizare sau reproducere de fotografii sau alte documente al căror titular al drepturilor de autor nu este Uniunea Europeană este interzisă fără autorizarea titularilor drepturilor de autor.

Print	ISBN 978-92-829-2724-3	ISSN 2467-1401	doi:10.2862/967140	QD-AQ-18-001-RO-C
PDF	ISBN 978-92-829-2741-0	ISSN 2467-1630	doi:10.2862/337614	QD-AQ-18-001-RO-N
EPUB	ISBN 978-92-829-2760-1	ISSN 2467-1630	doi:10.2862/685854	QD-AQ-18-001-RO-E

CURTEA DE JUSTIȚIE
A UNIUNII EUROPENE

DIRECȚIA COMUNICARE
UNITATEA PUBLICAȚII ȘI MEDIA ELECTRONICE

Oficiul pentru Publicații

ISBN 978-92-829-2741-0